

Fastsatt: planlagt gjennomsnittlig engrospris (PGE) for 2. halvår 2026

Den 9. april 2026 fastsatt Styret i Tine PGE for kumelk og geitemelk for 2. halvår 2026. PGE er satt til kroner 6,87 for kumelk og kroner 7,50 for geitemelk. Det betyr en reduksjon på 16 øre/liter for kumelk og en økning på 30 øre/liter for geitemelk.

Til grunn for fastsettelsen ligger modell for beregning av PGE som ble fastsatt 11. februar 2025.

Økningen i PGE for geitemelk vil i sin helhet gå til å redusere underdekningen ved videresalg av geitemelk. Pris per liter til ku- og geitemelkprodusenter vil reduseres like mye.

Vedlagt følger:

- Grunnlagsdokument
- Vurdering av Force Majeure og andre vesentlige endringer
- Støtteberegninger til indeksen for variable kostnader ved fastsettelse av PGE for melk fra Nibio.

9. april 2026

Norsk melkeråvare

Johnny Ødegård

Grunnlagsdokument- Planlagt gjennomsnittlig engrospris 2. halvår 2026

Ferdigstilt 26 mars 2026

Bakgrunn

Stortinget besluttet i 2024 å utvikle systemet med målpris på melk og erstatte det med et system hvor markedsregulator (TINE) fastsetter en planlagt gjennomsnittlig engrospris (PGE). I Prop 105 S (2023-2024) er det lagt føringer for hva som skal vektlegges ved prisfastsettelsen:

«Partene legger til grunn at det ved fastsettelse av planlagt gjennomsnittlig engrospris tas hensyn til norsk melks konkurransekraft, produksjonsvolum, produsentøkonomi og mål om landbruk i hele landet»

NMR legger til grunn at en først må gjøre en ordinær vurdering av etterspørsels- og tilførselssituasjonen for melk og deretter særskilt vurdere de fire faktorene opplistet i Prop 105 S.

Norsk Melkeråvare vil benytte modell besluttet av Konsernstyret i TINE 11/02 2025 som støtte i vurderingen. Modellen ble publisert på Norsk melkeråvare sine nettsider 12.02.2025 og brukt første gang ved fastsettelse av PGE for 2. halvår 2025.

Føringer fra jordbruksavtalen- Målepunkt og kravspesifikasjon

Av inngått jordbruksavtale framgår at følgende

«2.3 Volummodell melk og melkeprodukter (PGE)

Markedsregulator skal fastsette og informere om planlagt gjennomsnittlig engrospris for rå melk, for hvert halvår. Den fastsatte engrosprisen er bindende oppover per halvårsperiode.

Markedsregulator skal ved fastsettelse av PGE legge vekt på norsk melks konkurransekraft, produksjonsvolum, produsentøkonomi og målet om landbruk i hele landet.

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer oppnådd for melk av representantvaren. Representantvaren er melk som oppfyller kravspesifikasjon for rå melk under forsyningsplikten, fastsatt med hjemmel i forskrift om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer.

Noteringspunkt er der melk passerer, eller der melk ved direkte viderelevering til annet meieri normalt ville passert basismeieri definert i innfraktordningen.

Økologiske varer som klassifiseres som representantvare, veies inn i prisnoteringen som standardvare og kan gis et fritt pristillegg. Ved beregning av noteringspris skal forskningsavgift, men ikke omsetningsavgift, trekkes fra oppnådd pris.

Prisnoteringen skal omfatte melk som foredles av Tine SA og melk som Tine SA selger uforedlet til andre. Gjennomsnittsprisen per halvår veies etter volum for de ukentlige prisnoteringene.

Markedsregulator skal rapportere ukentlige oppnådde priser og fakturerte mengder på noteringspunktet til Landbruksdirektoratet, dvs. noteringspris og øvrig dokumentasjon som er nødvendig for forvaltning og kontroll av prissystemet, jf. forskrift om administrative nedsettelse av tollavgiftssatser for landbruksvarer.

For å sikre at uavhengige meieriselskaper og Tine SA sine egne meierier står overfor reelt sett samme pris på melk som råvare, er råvareomsetningen lagt til en egen enhet i Tine SA (Norsk melkeråvare), jf. egen avtale mellom Landbruksdirektoratet og Tine SA.»

Link til kravspesifikasjonen for rå melk finnes her:

<https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/styrer-rad-og-utvalg/omsetningsradet/kravspesifikasjonen-for-ra-melk-under-forsyningsplikten?resultId=2.0&searchQuery=kravspesifikasjon>

Norsk melkeråvare kan i tillegg stille krav til hente- og leveringsforhold ved meieranleggene. Krav finnes her: <https://www.xn--norskmelkervare-rlb.no/melkeleveranser>

Øvre prisgrense for melk i volummodellen er videreført i Forskrift om administrative nedsettelse av tollavgifter på landbruksvarer hvor det heter:

«Generell nedsettelse av tollavgiftssats for meieriprodukter skal innrømmes dersom noteringspris i to påfølgende uker ligger over øvre prisgrense fastsatt av Landbruks- og matdepartementet. Øvre prisgrense er fastsatt til planlagt gjennomsnittlig engrospris pluss 5 prosent.»

Øvre prisgrense setter rammer for prisløyper gjennom året, men begrenser ikke utviklingen av PGE.

Historikk

Tabellen under viser utvikling i Målpris og PGE fra 2020

	Kumelk		Geitemelk	
	Målpris	PGE	Målpris	PGE
1/1 2020	547		547	
1/7 2020	547		547	
1/1 2021	547		547	
1/7 2021	555		555	
1/1 2022	555		555	
1/7 2022	591		591	
1/1 2023	591		591	
1/7 2023	624		624	
1/1 2024	624		624	
1/7 2024	654		654	
1/11 2024		654		654
1/1 2025		660		660
1/7 2025		693		710
1/1 2026		703		720
1/7-2026				

Modell for vurdering av PGE

Styret i TINE har i styremøte 11. februar 2025 vedtatt en modell for vurdering prisendringer for planlagt gjennomsnittlig engrospris for kumelk. Modellen er som følger:

Styret i TINE har vedtatt vekting av prismodell

Styret i TINE har i styremøte 11. februar 2025 vedtatt vekting av prismodell, til bruk inn i underlaget for TINEs fastsetting av prisendringer for planlagt gjennomsnittlig engrospris for kumelk 2 ganger i året.

Vektingen i prismodellen er:

25 % Variable kostnader gård

50 % Konsumprisindeks

10 % Matvarer og alkoholfrie drikkevarer

15 % Internasjonale priser på rå melk levert fra bonde (DK, DE, SE)

I tillegg har modellen en sikkerhetsventil som kommer til bruk når forhold som ikke blir dekket av variablene inntreffer. Dette er avgrenset til:

- Force majeure
- Andre kjente vesentlige endringer

Om variablene:

Variable kostnader gård

Nibio har på oppdrag for Norsk melkeråvare laget en kostnadsindeks med tre-måneders glidende gjennomsnitt for utviklingen i variable kostnader i norsk melkeproduksjon. Siste tilgjengelige indekstall blir brukt inn i modellen. Indeksen og metodebeskrivelse er tilgjengelig på NIBIOs nettsider: <https://nibio.no/tema/landbruksokonomi/kostnadsindeks-melkeproduksjon?locationfilter=true>.

Konsumprisindeks

Modellen bruker tolv måneders vekst i prosent, som gitt i tabell 2a i pengepolitisk rapport (PPR) fra Norges bank, korrigert for halvårseffekt gitt fastsetting av prisendringer for planlagt gjennomsnittlig engrospris to ganger i året. Estimert for tolv måneders vekst i PPR 1 og 3, for henholdsvis juni og desember, blir brukt inn i modellen. Pengepolitisk rapport er tilgjengelig på Norges Banks nettsider: <https://www.norges-bank.no/aktuelt/nyheter-og-hendelser/Publikasjoner/Pengepolitisk-rapport/?tab=newslist>.

Matvarer og alkoholfrie drikkevarer

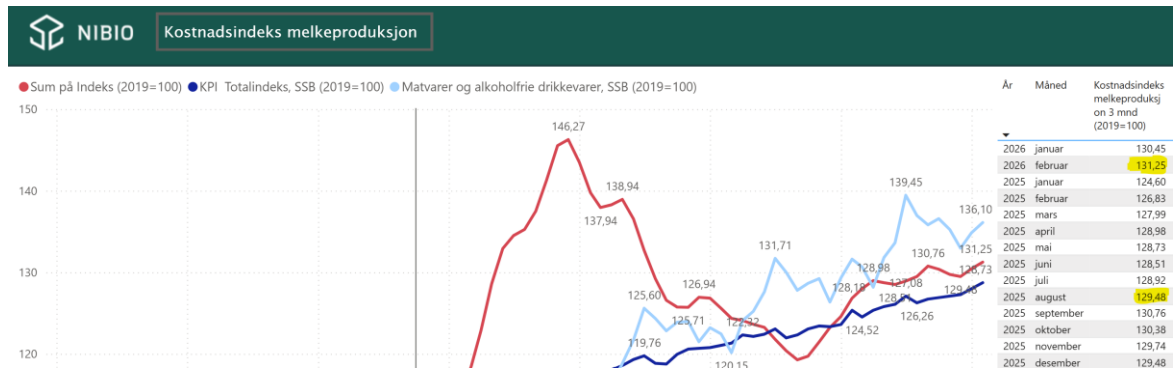
Modellen bruker tolv måneders vekst i prosent for konsumgruppe 01 Matvarer og alkoholfrie drikkevarer, som gitt i tabell 03013 fra Statistisk sentralbyrå (SSB), korrigert for halvårseffekt gitt fastsetting av prisendringer for planlagt gjennomsnittlig engrospris to ganger i året. Siste tilgjengelige tall for tolv måneders vekst blir brukt inn i modellen. Tabell 03013 er tilgjengelig på SSBs nettsider: <https://www.ssb.no/statbank/table/03013>.

Internasjonale priser (DK, DE, SE)

Modellen bruker prosentvis endring i pris til bonde, valutajustert til NOK, for rå melk levert fra bonde i Danmark, Tyskland og Sverige. Det beregnes prosentvis endring i pris for siste tilgjengelige tall i forhold til ved siste prisfastsettelse. Pris for rå melk levert fra bonde i Danmark, Tyskland og Sverige er tilgjengelig på EU kommisjonens nettsider: https://agriculture.ec.europa.eu/data-and-analysis/markets/price-data/price-monitoring-sector/milk-and-dairy-products_en.

Kort om variablene i modellen

Variable kostnader gård Nibio har på oppdrag for Norsk melkeråvare laget en kostnadsindeks med tre-måneders glidende gjennomsnitt for utviklingen i variable kostnader i norsk melkeproduksjon. Modellen bruker endring siste 6 måneder basert på siste tilgjengelige indekstall. Indeksen og metodebeskrivelse er tilgjengelig på NIBIOs nettsider: [Kostnadsindeks melkeproduksjon - Nibio](#)

Konsumprisindeks Modellen bruker tolv måneders vekst i prosent, som gitt i tabell 2a i pengepolitisk rapport (PPR) fra Norges bank, korrigert for halvårseffekt gitt fastsetting av prisendringer for planlagt gjennomsnittlig engrospris to ganger i året. Estimert for tolv måneders vekst i PPR 1 og 3, for henholdsvis juni og desember, blir brukt inn i modellen. Pengepolitisk rapport er tilgjengelig på Norges Banks nettsider: [Pengepolitiske rapporter](#)

Tabell 2a Konsumpriser. Tolvmånedersvekst. Prosent

	2025	2026					
	des	jan	feb	mar	apr	mai	jun
KPI							
Faktisk	3,2	3,6	2,7				
Anslag PPR 4/25	2,9	2,7	1,9	2,6			
Anslag PPR 1/26				3,5	3,7	3,3	3,6

Matvarer og alkoholfrie drikkevarer Modellen bruker tolv måneders vekst i prosent for konsumgruppe 01 Matvarer og alkoholfrie drikkevarer, som frem til og med 2025 ble gitt i tabell 03013 fra Statistisk sentralbyrå (SSB), omregnet til halvårseffekt. SSB har endret i 2026 navn på tabellen til 14700. Siste tilgjengelige tall for tolv måneders vekst blir brukt inn i modellen. Tabell 14700 er tilgjengelig på SSBs nettsider: <https://www.ssb.no/statbank/table/14700>

14700: Konsumprisindeks, etter vare- og tjenestegruppe, måned og statistikkvariabel

Informasjon Oppdatert: 10.03.2026, 08:00

Viktig om tabellen

Denne tabellen erstatter [tabell 03013](https://www.ssb.no/statbank/table/03013).

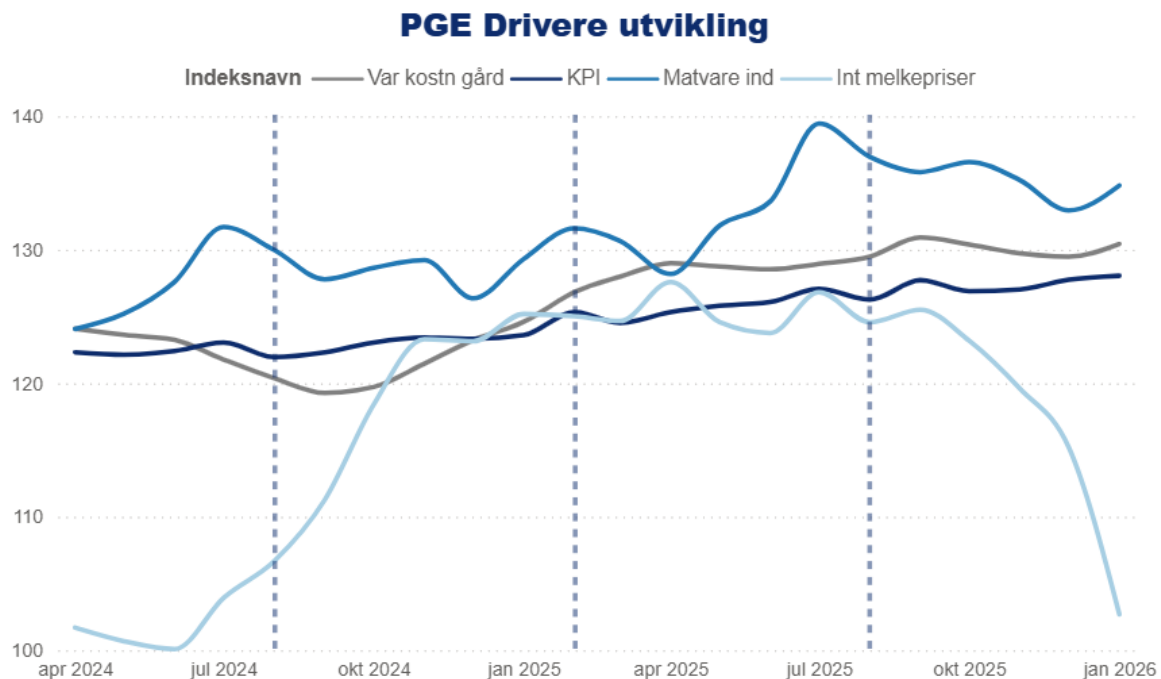
	2026M02			
	Konsumprisindeks (2025=100)	Månedsendring (prosent)	12-måneders endring (prosent)	Vekter
00 I alt	102,2	0,6	2,7	1 000,0
01 Matvarer og alkoholfrie drikkevarer	101,9	0,9	3,3	104,7

Internasjonale priser Modellen bruker prosentvis endring i pris til bonde, valutajustert til NOK, for rå melk levert fra bonde i Danmark, Tyskland og Sverige. Det beregnes prosentvis endring i pris siste 6 måneder basert på siste tilgjengelige tall. Pris for rå melk levert fra bonde i Danmark, Tyskland og Sverige er tilgjengelig på EU kommisjonens nettsider: [Milk and dairy products - European Commission](https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-data/eu-prices-cow-milk_en)

Milk Market Observatory																											PRI.EU.Milk		
European Commission																											Data completed up to : Jan-2026		
EU PRICES of COW'S RAW MILK in EURO/100 kg																													
Source: Regulation (EU) No 2017/1185 Article 12(a) - Annex II.4(a) (prices of raw milk at real fat and protein content paid to milk producers)																													
	Belgium	Bulgaria	Czech Rep.	Denmark	Germany	Estonia	Ireland	Greece	Spain	France	Croatia	Italy	Cyprus	Latvia	Lithuania	Luxembourg	Hungary	Malta	Netherlands	Austria	Poland	Portugal	Romania	Slovenia	Slovakia	Finland	Sweden	EU (without UK)	% EU (without UK) compared to previous month (%)
2024m01	43.63	44.77	43.34	45.19	45.89	42.66	43.41	52.67	50.19	47.04	48.82	48.58	64.91	39.32	43.94	c	43.11	56.32	48.31	48.52	47.64	44.27	45.83	45.22	44.00	49.78	44.25	46.45	-0.3%
2024m02	43.40	44.66	42.50	45.21	45.66	42.66	44.67	52.62	49.90	46.84	48.39	49.55	65.02	39.37	42.22	c	42.40	55.77	48.00	48.45	47.65	43.80	45.67	44.76	44.11	47.57	43.82	46.39	+0.1%
2024m03	43.85	44.14	42.46	46.13	45.99	42.87	43.12	52.47	49.61	46.57	48.16	49.71	64.61	39.50	42.34	c	42.06	55.75	48.50	48.93	47.83	43.83	45.67	44.35	42.82	47.30	44.59	46.44	+0.10%
2024m04	43.79	43.54	42.84	46.12	45.88	42.24	42.54	52.25	47.38	46.04	47.83	49.55	63.76	39.27	40.23	c	42.32	56.10	46.75	49.40	47.58	43.80	42.11	44.48	42.07	47.07	43.67	46.09	-0.7%
2024m05	43.34	43.11	43.63	46.65	45.70	42.01	43.31	52.38	46.99	45.76	47.60	50.00	63.74	39.10	38.39	c	42.52	56.11	47.25	48.95	46.28	43.44	41.81	43.70	41.82	46.39	43.04	45.97	-0.3%
2024m06	46.68	42.96	43.90	47.06	45.85	41.42	44.48	52.11	46.41	45.94	47.07	49.70	63.62	38.88	37.26	c	41.61	61.94	47.75	49.20	45.52	43.26	41.23	43.70	41.58	45.24	43.72	46.12	+0.32%
2024m07	43.86	43.23	43.21	47.99	46.37	41.26	47.49	52.80	45.92	46.54	46.56	50.26	63.16	38.64	37.01	c	41.81	61.81	48.00	48.99	45.84	43.14	41.36	43.66	41.70	45.07	43.86	46.53	+0.9%
2024m08	44.76	43.65	43.78	48.78	47.44	41.42	50.98	53.11	45.92	46.38	46.96	52.04	63.27	38.56	39.04	c	42.24	62.45	49.25	49.31	47.41	43.30	44.97	43.58	41.87	45.62	44.87	47.54	+2.2%
2024m09	47.79	45.31	44.95	49.87	49.54	42.56	57.98	53.85	46.80	48.36	47.67	52.62	63.79	39.70	42.95	c	43.87	62.29	51.00	50.86	49.42	44.13	45.96	44.78	42.92	48.68	47.72	49.61	+4.3%
2024m10	51.65	46.78	46.38	51.75	52.70	44.71	62.15	55.17	47.28	48.81	49.16	52.85	65.83	42.50	51.30	c	45.50	62.17	53.50	52.53	51.66	44.50	49.28	46.78	44.44	51.54	52.00	51.71	+4.2%
2024m11	53.66	47.24	49.02	54.70	54.68	46.81	63.42	54.45	47.77	49.70	49.56	54.91	66.02	45.72	56.66	c	46.96	61.33	55.50	56.26	55.58	45.64	46.70	50.20	45.76	51.32	54.30	54.58	+3.6%
2024m12	55.30	48.36	49.61	55.77	55.99	49.02	61.47	54.37	47.96	49.87	49.65	56.06	66.08	48.26	58.04	c	48.77	59.25	57.35	56.26	61.67	45.80	50.62	50.20	46.78	50.80	55.46	54.73	+2.1%
2025m01	54.63	48.47	50.00	55.76	54.65	50.85	59.66	55.00	48.06	50.24	49.75	57.11	66.82	48.63	54.89	c	50.27	60.94	56.00	55.34	53.83	45.84	49.84	50.39	47.20	51.04	55.75	53.71	+1.9%
2025m02	53.88	48.17	50.79	55.77	54.48	52.45	57.20	54.99	48.16	51.00	49.65	57.11	66.64	49.02	55.01	c	51.73	61.75	55.00	55.68	54.65	45.87	48.48	49.60	47.83	50.79	57.79	53.74	+0.1%
2025m03	53.03	48.23	51.32	55.90	54.48	51.88	53.32	55.28	48.16	49.74	49.16	57.63	66.96	48.70	52.94	c	50.86	60.71	53.75	55.54	54.77	46.13	47.26	49.16	48.00	51.46	57.99	53.19	-1.0%
2025m04	53.15	47.37	51.81	55.73	54.37	51.89	52.15	54.61	48.64	49.19	48.95	57.58	66.06	48.57	52.17	c	50.01	60.81	55.25	55.32	53.56	46.44	44.72	48.97	48.29	51.49	57.59	53.01	-0.3%
2025m05	53.62	46.73	52.23	55.90	54.17	51.40	51.08	54.22	48.74	49.17	48.66	57.58	67.40	48.32	50.92	c	49.73	61.58	56.50	55.65	53.48	46.04	43.97	48.58	48.75	51.66	57.35	53.01	+0.0%
2025m06	52.78	46.92	52.52	55.86	50.75	51.76	55.64	48.16	48.90	48.44	48.44	58.13	65.70	47.86	50.01	c	49.57	63.09	56.75	55.85	53.12	45.75	41.07	48.85	48.94	52.40	55.23	52.87	-0.3%
2025m07	51.58	47.52	53.21	56.01	53.77	50.08	51.86	55.73	48.74	49.18	48.07	58.27	64.80	47.53	48.89	c	49.71	63.39	56.75	56.41	52.78	45.68	40.93	50.11	49.49	51.83	53.85	52.87	-0.01%
2025m08	51.48	47.58	53.82	56.00	54.26	49.83	51.37	55.79	50.39	49.75	48.51	58.25	64.80	47.56	49.07	c	50.11	64.66	56.25	57.04	53.36	45.79	44.16	50.52	49.68	52.17	54.48	53.20	+0.6%
2025m09	50.14	48.10	54.41	54.93	54.00	50.37	51.86	55.95	51.36	51.12	49.52	58.00	64.45	47.83	50.11	c	51.04	64.13	55.75	57.56	52.93	46.91	43.81	50.47	49.76	53.67	56.09	53.38	+0.3%
2025m10	47.58	48.37	54.11	53.03	52.34	50.82	49.63	56.02	51.94	51.69	50.73	55.84	66.74	47.09	49.24	c	50.95	63.83	53.00	58.47	52.81	46.93	44.13	50.05	49.17	55.38	56.43	52.42	-1.8%
2025m11	43.47	48.27	52.74	49.95	49.33	50.48	46.52	56.00	52.62	50.58	50.74	54.59	65.89	46.14	47.41	c	51.01	62.86	46.00	56.58	50.76	47.67	45.04	49.17	47.63	55.37	54.31	50.07	-4.5%
2025m12	40.26	47.85	48.74	45.92	46.23	50.40	44.48	55.68	52.62	50.01	51.00	53.49	66.70	45.02	43.19	c	49.25	63.74	43.50	56.11	47.58	47.63	45.41	47.27	45.70	54.83	50.85	48.02	-4.1%
2026m01	38.17	47.80	45.66	41.90	42.50	46.49	42.93	55.24	52.52	48.62	50.61	48.57	66.93	42.76	40.40	c	42.64	63.74	39.50	51.53	45.23	40.74	45.56	44.26	43.59	54.98	48.21	45.15	-6.0%
2026m02	39.00	46.94	45.19	39.29	42.09	39.20	42.93	55.30	52.52	44.93	50.42	48.57	66.93	41.64	37.20	c	43.27	63.74	39.50	48.90	43.86	40.74	45.93	43.08	40.46	54.70	47.58	44.19	-2.1%

I tillegg har modellen en sikkerhetsventil som kommer til bruk når forhold som ikke blir dekket av variablene inntreffer. Dette er avgrenset til: «Force majeure» og «Andre kjente vesentlige endringer»

Figuren under viser utviklingen i de ulike indikatorene siste to år

Merk at grafen kun er ment som illustrasjon på hvordan PGE-driverne utvikler seg. Spesielt for KPI baserer vi oss på prognose-tall fra Norges Banks Pengepolitisk rapport som viser KPI fremover i tid og ikke SSBs KPI-tall som er basis i grafen.

Beregning

	Indeks fra		Indeks til		12 mnd endr	6 mnd endr	Vekting	Gjeldende PGE	7,03
								Vektet endr %	Endr kr
Variable kostnader gård	Aug 25	129,48	Feb 26	131,25	NA	1,4 %	25 %	0,34 %	0,024
PPR 1 - mar, tab 2A			PPR		3,60 %	1,80 %	50 %	0,90 %	0,063
Matvarer og atk. frie drikker, SSB, tbl 14700	feb.25	98,6	Feb 26	101,9	3,30 %	1,65 %	10 %	0,17 %	0,012
Internasjonale priser råmelk	Gj sn NOK*	647,85	Gj sn NOK*	491,84	NA	-24,1 %	15 %	-3,61 %	-0,254
	DK Aug 25	56,00	Feb 26	39,89					
	DE Aug 25	53,78	Feb 26	42,50					
	SE Aug 25	54,02	Feb 26	47,95					
	EURO Aug 25	11,8653	Feb 26	11,3206					
*Internasjonale priser er basert på Estimater gjort på EU kommisjonens nettsider"									
Sum endr								-2,21 %	-0,16

Vedtatt modell for støtte i PGE-beregningene indikerer en prisreduksjon på -16 øre pr liter melk

Fallet i internasjonale melkepriser er den klart dominerende faktoren som bidrar til å redusere PGE.

Vurdering av etterspørsel etter norsk melk

Etterspørsel etter kumelk til norsk meieriindustri har ligget relativt stabilt rundt 1500 mill liter fra årtusenskiftet. Korrigert for en svak økning i tørrstoffinnhold i melka, har den reelle etterspørselen etter tørrstoff hatt en svak økning.

Etter vedtaket om avvikling av muligheten til nasjonal eksportstøtte, ble eksport av Jarlsbergost fra Norge gradvis faset ut. Etter en midlertidig etterspørselsøkning som følge av nedstenging under korona-epidemien, forventet industrien en nedgang i etterspørselen. For 2023 ble det signalisert en etterspørsel etter kumelk på i underkant av 1400 millioner liter. Den faktiske etterspørselen etter meieriprodukter nasjonalt utviklet seg imidlertid mer positivt enn forventet og ga økende etterspørsel etter kumelk gjennom 2023. Krevende produksjonsforhold og kostnadsvekst i primærproduksjonen ga reell underdekning av melk i 2023. Til tross for betydelig lagernedbygging i 2023, kom vi i en situasjon med avkortning av melk til meieriindustrien i januar og februar 2024. Etterspørselsveksten fortsatte inn i 2024 med knapp tilgang på råvare også gjennom 2024.

For 2025 ble det ved fastsetting av melkekvoter i desember 2024, lagt til grunn et samlet melkebehov inkludert nødvendig lageroppbygging på 1510 millioner liter melk. Året 2025 viste imidlertid en noe svakere etterspørsel enn hva som ble lagt til grunn ved fastsettelse av kvotene som resulterte i lagerbygging gjennom året.

Estimat fra mars 2026 indikerer et salg av meieriprodukter i 2026 tilsvarende et melkebehov på i 1.469 millioner liter. Høye inngående lager-beholdninger vil redusere den faktiske etterspørselen noe. 2 halvår indikerer lavere melkeproduksjon og kan bidra til å normalisere lagernivåene ut 2026.

For geitemelk har etterspørselen over tid vært svakt fallende. For 2026 ble det fra industrien meldt om økende behov og forholdstallet for geitemelk økt fra 0,95 til 1,0. Det er usikkerhet knyttet til effekten av økningen i forholdstallet.

Vurdering av tilførselssituasjonen /produksjonsvolum

Tilførsel av melk styres gjennom kvoter som kan omsettes innenfor regioner. Produksjon utover disponibel kvote belastes med en overproduksjonsavgift på kr 4,90 både for ku og geitemelk. For 2024 ble overproduksjonsavgiften for kumelk satt til null for å dekke den raskt voksende etterspørselen. For 2025 ble forholdstallet for kvoter for kumelk satt til 1,20.

Forholdstallet for 2026 er satt til 1,01 for kumelk. Høye forholdstall i 2025 bidrar til høy produksjon også 1. halvår 2026. Tall hittil i 2026 indikerer en produksjon over behovet og mars-prognose for tilførsel indikerer en samlet meierileveranse av kumelk på 1490 mill. liter. Med en usikkerhet på +/- 1 % første halvår og +/- 2 % for andre halvår vil forventet volum bli mellom 1469 og 1511 mill. liter.

For geitemelk er forholdstallet økt til 1,00. Det vurderes som ønskelig med en viss råvarereserve for å håndtere geografiske utfordringer og sikre tilførsel gjennom hele året.

For både ku- og geitemelk vil det være størst usikkerhet knyttet til innhøstingsforhold og fôrkvalitet. Vurderingene av tilførsel tar utgangspunkt i et normalår landet sett under ett.

Vurdering av markedsbalansen

Kumelkeproduksjon har vært økende gjennom hele 2025 og høy også i begynnelsen av 2026. Både antall melkende kuer og ytelse pr ku forventes være relativt høyt i 1 halvår i 2026.

Tilførselsprognose for 2026 ligger om lag 0,5-1 prosent høyere enn forventet etterspørsel inkludert ønsket lagerendring for kumelk, med overbalanse i 1 halvår og underbalanse i 2 halvår.

Norsk Melkeråvare kan i en viss utstrekning påvirke leveringsmønster gjennom sesong tillegg og sesongtrekk i melkeprisen. For 2026 øker Norsk melkeråvare sesongtrekk første halvår med om lag 10 øre pr liter og økte tillegg i melkepris 2. halvår tilsvarende for å stimulere en jevnere melkeleveranse.

Gjennom regulering av overskuddet 1. halvår vurderes det å være tilstrekkelig råvare 2.halvår til å dekke behovet.

Vurdering av konkurransekraft for norsk melk

Internasjonale priser på kumelk har falt vesentlig de siste 3 månedene. Dette gjelder spesielt dansk og svenske kumelk. I tillegg har den norske kronen økt i verdi mot Euro, som har forsterket effekten ytterligere. Internasjonal uro gir stor usikkerhet om utviklingen i internasjonale priser og valutakurser framover. Endringer vil fanges opp etterskuddsvis ved neste fastsettelse av PGE.

Prisene på mat og alkoholfrie drikkevarer har steget med 3,3 % siste 12 måneders periode som er lavere enn 12 måneders-veksten i melkepris som har ligget på om lag 6,0 % i samme periode.

Samlet vurderes en prisreduksjon i tråd med modellresultatet isolert sett å gi en viss styrking av norsk melk sin konkurransekraft. En prisreduksjon i tråd med modellforslaget bidrar isolert sett til en viss bedring av konkurransekraften i forhold til andre norske matvarer, men er langt fra tilstrekkelig til å kompensere for tapet i konkurransekraft som følge av prisfall internasjonalt.

Ulike meieriprodukter opplever ulik markedsutvikling. NMR forutsetter at en gjennom satser i prisutjevningsordningen og gjennom ordningen med RÅK-tilskudd gjør særskilte vurderinger av konkurransekraft til utsatte produktgrupper. Vi vil spesielt trekke fram konkurransekraft for melk til melkepulver hvor importkonkurransen er betydelig.

Vurdering av produsentøkonomi

Norsk melkeråvare har ikke oppdaterte tall for samlet lønnsomhet i melkeproduksjon siste år. Det er stor spredning i lønnsomheten mellom ulike melkeproduksjonsbruk. Samtidig er det behov for å holde investeringsnivået opp for å fornye driftsapparat og tilfredsstille kommende dyrevelferdskrav.

På et gjennomsnittlig melkeproduksjonsbruk utgjør markedsinntekter fra salg av melk om lag 40 % av samlede inntekter. Produsentøkonomi påvirkes sterkt av inntekter fra salg av kjøtt og andre produkter samt offentlig tilskudd. NMR har ikke grunnlag for å vurdere samlet utvikling av produsentøkonomi.

Utvalgte variable kostnader i melkeproduksjon har økt noe fra august -25 til februar-26 (+1,4%). Siste 12 måneder har variable kostnader steget med 2,1%. Konsumprisindeksen har steget med 2,7 % på siste 12 måneder.

Prisreduksjon i tråd med modellresultatet vil isolert sett gi en svekkelse av produsentøkonomien.

Det er stor usikkerhet knyttet til prisutvikling på viktige innsatsfaktorer som følge av global uro. En eventuell prisvekst på råvarer vil gradvis svekke produsentens økonomi i 2 halvår.

Vurdering av muligheten til å opprettholde et landbruk i hele landet

Målsettinger knyttet til landbruk i hele landet er først og fremst avhengig av utviklingen i politiske virkemiddel over jordbruksavtalen. NMR konstaterer at melkeproduksjon siste år er økende i alle fylker. En endring av pris i tråd med modellresultatet er etter vår vurdering ikke til hinder for fortsatt landbruk i hele landet.

Force majeure og andre kjente vesentlige endringer

NMR skal i tillegg til beregning basert på indikatorene gjøre en vurdering av om det foreligger force majeure eller «Andre kjente vesentlige endringer» som tilsier avvik fra beregningsmodell.

Det er en uvanlig stor uro i internasjonal råvare, rente og valutamarkeder. Krig i Midtøsten har forsterket usikkerheten som følger av krigen i Ukraina. Norsk melkeråvare ønsker derfor å holde

spørsmålene om «Force majeure» og «Andre kjente vesentlig endringer» åpne helt fram til beslutningstidspunkt.

Et eget notat blir ferdigstilt 7 april

Spesielt om geitemelk

Markedene for ku- og geitemelk er ulike.

I prp 105 S heter det:

«I målprismodellen prises melk fra geit og ku likt, og volummodellen for melk skal også gjelde geitemelk. Markedene for melk fra ku og geit vil kunne utvikle seg forskjellig. Partene er med bakgrunn i dette enige om at det i jordbruksoppjøret i 2025 skal vurderes tilpasninger for geitemelk».

NMR har som ambisjon at ulike varestrømmer skal bære egne råvare- og kvalitetskostnader. NMR har ikke vurdert eventuelle kostnadsforskjeller knyttet til innhenting og håndtering av geitemelk og ku melk. Geitemelk har imidlertid mottatt vesentlig høyere tørrstoff- og kvalitetstillegg enn kumelk. I sum har det derfor vært en betydelig underdekning ved videresalg av geitemelk som har vært dekket opp gjennom inntekter fra salg av kumelk.

Basert på dette besluttet konsernstyret i TINE i 2025 en økning i engrosprisen på geitemelk på 50 øre. Dette har gitt en bedre balanse i dekningen av NMR sine kostnader ved omsetning av geitemelk. Det gjenstår imidlertid fortsatt en underdekning på om lag 60 øre pr liter melk når holder eventuelle forskjeller i transport og håndteringskostnader utenom:

Estimert utbetaling geit 1 halvår 2026	
Basispris	5,67
Kvalitetstillegg	0,13
Tørrstoff	1,53
Andre tillegg og trekk	0,01
Vrak, erstatning	0,14
Total utbetaling per L	7,48
NMR kostnad	0,34
Total beregnet geit	7,82
PGE Geit	7,20
Underdekning geit	0,62

PGE for geitemelk ligger i 1 halvår 2026 17 øre over ku.

Ved fastsettelse av PGE for 2.halvår 2025 ble det pekt på at:

«Geitemiljøet er lite og sårbart og økonomien på mange bruk er svak. Tilpassinger av priser og vilkår til produsent bør derfor gjennomføres gradvis. NMR anbefaler gradvise prisjusteringer for å bringe

varestrømmen i balanse ved at PGE geitemelk økes mer enn PGE kumelk og ved at basispris geitemelk øker mindre.»

Norsk melkeråvare legger til grunn at en skal fortsette den gradvise tilpassingen.

Internasjonale priser på geitemelk har utviklet seg annerledes enn prisene på kumelk. Hensynet til konkurransekraften til geitemelk i prissettingen bør derfor ha begrenset betydning. Geitemelk inngår imidlertid i stor grad i blandingsprodukter med kumelk og en stor prisdifferanse vil gjøre kan gi redusert inngang av geitemelk i reseptene.

Med bakgrunn i at geitemelken i større grad må bære sine egne kostnader, legger NMR til grunn at engrospris på geitemelk økes med 30 øre fra 1 juli 2026. Økningen vil i sin helhet gå til å redusere underdekningen ved videresalg av geitemelk. Det legges samtidig til grunn at basispris på geitemelk reduseres med om lag samme nivå som kumelk.

Spesielt om økologisk melk

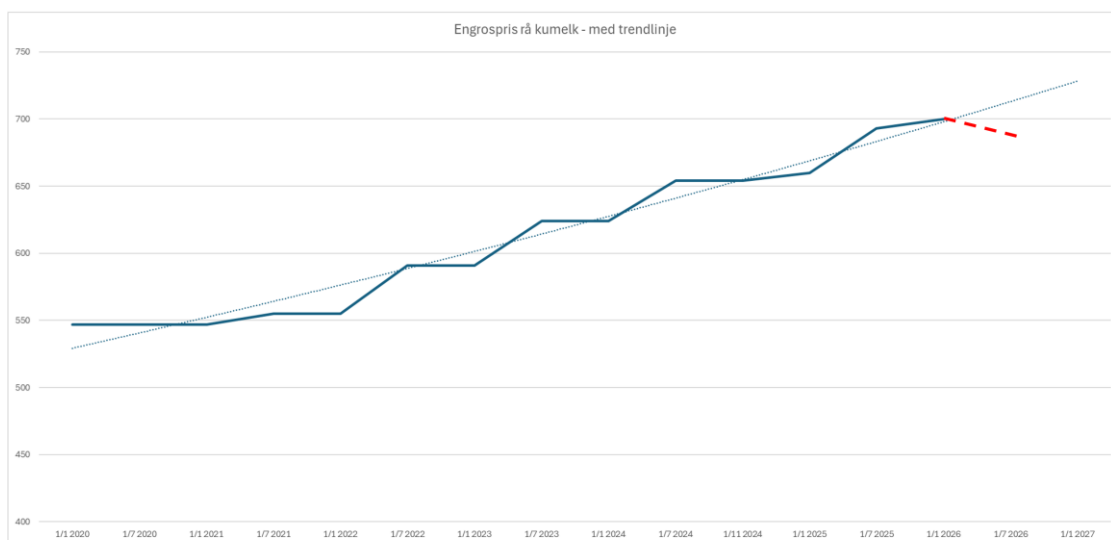
Leveranse av økologisk melk omfattes ikke av forsyningsplikten. Det er heller ingen markedsregulering rettet mot denne spesialkvaliteten. Priser og vilkår for økologisk melk presenteres derfor i et eget notat.

NMR vil likevel peke på at det for tiden er knapp tilgang på tilgjengelig økologisk melk og at det er aktuelt å stimulere tilførsel sterkere.

Forventninger framover

Etter en relativ kraftig vekst gjennom 2024 og 2025 med en samlet prisvekst på 12 % fra 1.1 2024 til 1.1.2026 reduseres prisen fra noe fra 1/7 2026. Reduksjonen drives først og fremst av et betydelig fall i verdensmarkedspriser på melk fram til februar 2026. Internasjonale melkepriser er nå tilbake på 2024 nivå. Det vurderes som lite sannsynlig at fallet internasjonalt fortsetter med samme kraft. En utflating eller vekst i internasjonale melkepriser, kombinert med normal pris og kostnadsvekst nasjonalt peker i retning av vekst i engrosprisen på melk i 2027. Samtidig er den geopolitiske situasjonen svært uoversiktlig. En økning i energi og råvarepriser vil treffe prismodellen både direkte gjennom økte variable kostander i melkeproduksjon og indirekte gjennom økt prisstigning generelt. En kan derfor ikke utelukke en prisvekst over normalen allerede fra 1.halvår 2027

Figuren under viser utvikling i engrospris på rå melk siste fem år, med trendlinje og framskrevet med modellresultatet.

Oppsummering

Stortinget har vedtatt at TINE skal fastsette og kunngjøre planlagt gjennomsnittlig engrospris for melk. Der er besluttet at en ved fastsettelsen skal vektlegge «*hensyn til norsk melks konkurransekraft, produksjonsvolum, produsentøkonomi og mål om landbruk i hele landet*»

Norsk Melkeråvare har benyttet en modell besluttet av Konsernstyret i TINE 11/02 2025 som støtte i vurderingen

Modellen tilsier en reduksjon i planlagt gjennomsnittlig engrospris for kumelk 2. halvår 2026 på 16 øre pr liter.

Norsk melkeråvare har vurdert om det er andre kjente endringer eller hendelser som bør vektlegges ved prissetting. Vi registrerer stor uro i internasjonale råvaremarkeder etter USA sitt angrep på Iran. Prisen på en rekke råvarer har steget markert i løpet av mars. Utviklingen skjer raskt. NMR vil i tiden fram til styremøtet vurdere om endringene er av en slik størrelse at de faller inn under styrets forbehold om «Force majeure» og «Andre kjente vesentlige endringer»

Norsk melkeråvare anbefaler i samsvar med modellresultatet, en **reduksjon i PGE på 16 øre pr liter** fra 1/7 2026 for ku.

Med bakgrunn i at geitemelken i større grad må bære sine egne kostnader, legger NMR til grunn at engrospris på **geitemelk økes med 30 øre per liter fra 1/7 2026**. Økningen vil i sin helhet gå til å redusere underdekningen ved videresalg av geitemelk. Avregningspris til produsent forventes reduseres med samme øresats som kumelk.

Vi understreker at anbefalingen kan bli endret fram mot beslutningstidspunktet etter en ny gjennomgang av Force majeure og Andre kjente vesentlige endringer

Oslo, 26. mars 2026

Norsk Melkeråvare

NOTAT

Til: Styret i TINE

Fra: Administrasjonen NMR

Dato: 7 april 2026

Vurdering av Force Majeure og Andre vesentlig endringer

Bakgrunn

I «Grunnlagsdokument - Planlagt gjennomsnittlig engrospris 2. halvår 2026» datert 26. mars, er det gjort en vurdering av engrosprisen for ku- og geitemelk for 2. halvår 2026. I notatet heter det:

«Norsk melkeråvare har vurdert om det er andre kjente endringer eller hendelser som bør vektlegges ved prissetting. Vi registrerer stor uro i internasjonale råvaremarkeder etter USA sitt angrep på Iran. Prisen på en rekke råvarer har steget markert i løpet av mars. Utviklingen skjer raskt. NMR vil i tiden fram til styremøtet vurdere om endringene er av en slik størrelse at de faller inn under styrets forbehold om «Force majeure» og «Andre kjente vesentlige endringer»

Norsk melkeråvare anbefaler i samsvar med modellresultatet, en reduksjon i PGE på 16 øre pr liter fra 1/7 2026 for ku.

Med bakgrunn i at geitemelken i større grad må bære sine egne kostnader, legger NMR til grunn at engrospris på geitemelk økes med 30 øre fra 1 juli 2026. Økningen vil i sin helhet gå til å redusere underdekningen ved videresalg av geitemelk. Avregningspris til produsent forventes reduseres med samme øresats som kumelk.

Vi understreker at anbefalingen kan bli endret fram mot beslutningstidspunktet etter en ny gjennomgang av Force majeure og Andre kjente vesentlige endringer»

Effekter av krig og råvareprisendringer

USA sitt angrep på Iran 28 februar, sammen med en generell global, uro har skapt kraftige utslag i priser og stor usikkerhet om videre prisutvikling i råvaremarkedet. Forsyningssituasjonen på gass og råolje har forverret seg vesentlig med økte priser. Energisituasjonen i Europa med begrensninger på import av råolje og LNG, lave lagre av gass bidrar ytterligere til usikkerheten på pris på kunstgjødsel og diesel som er viktige variable kostnadsposter i melkeproduksjon.

Volatiliteten har vært så stor at NMR har valgt å holde tilbake vurderingen av «Andre kjente vesentlige endringer» til så tett opp til beslutningstidspunkt som mulig.

Vurdering av elementene som inngår i «Variable kostnader gård»

Vekting av kostnadsandelene de variable kostnadsandelene for februar og mars 2026 (utledet fra Driftsgranskingene 2019-2022) er som vist i tabellen under.

	Diesel	Kunstgjødsel	Kraftfôr	Strøm	Sum
Februar	5,4 %	8,9 %	65,8 %	19,8 %	100 %
Mars	8,7 %	18,7 %	57,6 %	15,0 %	100 %

Figurene under illustrerer internasjonal utvikling i råvarepriser siste 6 mnd:

Kostnadsutvikling Råolje (+53%) fra 1 mars til 7 april

Kostnadsutvikling Urea (+50%) fra 1 mars til 7 april

Figurene viser en betydelig volatilitet og en kraftig prisvekst for faktorer som påvirker drivstoff og kunstgjødsel siste måned. Mindre endringer for innsatsfaktorer for kraftfôr.

NMR har bedt NIBO foreta en simulering av effekt av kraftig økning i priser på innsatsvarer. Beregningen viser hvordan prisendring på enkeltinnsatsvarer påvirker samlet indeks for variable kostnader.

Beregningen er vedlagt.

Kostnadene i norsk melkeproduksjon følger imidlertid ikke direkte av internasjonale råvareprisøkninger. Tabellen under gir en kort vurdering av de ulike elementene som inngår i modellen for vurdering av PGE. I tabellen er det til orientering også lagt inn kostnader som inngår i referansebruk 1 som ble utarbeidet til jordbruksoppjøret 2025.

Faktor	Kostnader Referansebruk 1 2025	Nasjonal utvikling	Vurdering
Diesel	93.000	Vesentlig økning i løpet av mars	Stortingets beslutning om avgiftsreduksjoner reduserer effekten av prisveksten
Kunstgjødsel	113.000	5-10 %	Ekstra prisøkning som etter en kort periode med stopp i salg. Stor andel av gjødsla solgt på høsten
Kraftfôr	715.000	Ingen unormal endring. Viktigste faktor er norsk kornpris som besluttes i jordbruksoppgjøret	Må hensyntas gjennom jordbruksoppgjøret
Elektrisitet	65.000	Foreløpig ikke større svingninger enn normalt	Strømstøtteordning reduserer effekt på kostnadene i melkeproduksjon

Den mest markerte endringen nasjonalt er økt dieselpriis. Endringen er betydelig. Reduserte avgifter vil imidlertid dempe effekten av prisveksten.

Kunstgjødselpriisen har hatt en uforutsett økning i størrelse 5-10 %.

Strømstøtteordningen for landbruket gir forutsigbarhet for kostnaden for elektrisitet.

Kraftfôr vil i stor grad påvirkes av beslutninger om kornpris i kommende jordbruksoppgjør og vil ikke være mulig å hensynta i vår vurdering av PGE.

Vurdering av andre elementer

Internasjonale endringer i råvarepriser, valuta og rentemarkeder vil gradvis slå inn både i konsumprisindeksen, andre norske matpriser og internasjonale melkepriser.

De dokumenterbare, kjente endringene på tidspunktet for prisfastsettelse er imidlertid begrenset. NMR legger vekt på å sikre fortsatt forutsigbarhet og tillit i meierimarkedet gjennom å legge stor vekt på modellresultatet og anbefaler at en er varsom med å forskuttere forventede kostnadsendringer ved fastsettelse av PGE. NMR legger derfor til grunn at usikkerheten i råvaremarkedene i seg selv ikke gir grunnlag for å fravike modellresultatet.

Utviklingen internasjonalt tilsier imidlertid at en må forvente kraftigere prisvekst framover og at det allerede ved fastsetting av pris for 1. halvår 2026 må forventes ny vekst i melkeprisen.

Effekter av overproduksjon på melk

NMR har videre vurdert særskilt om situasjon med overskudd av melk i 2025 tilsier en lavere prisvekst enn modellresultatet tilsier. Overproduksjonene skyldes etter vår vurdering et resultat av et unormalt

høyt forholdstall for kvoter i 2025 sammen med en svakere etterspørselsvekst i 2025 enn ventet. Med en normalisering av forholdstallet sammen med en underliggende etterspørselsvekst venter en for 2026 en vesentlig bedre markedsbalanse. Et visst samlet overskudd for kalenderåret 2026 er i hovedsak forårsaket av behovet for sikre tilstrekkelig melk 2. halvår 2026 for produksjon av varer til 1.halvår 2027.

Samlet vurdering av PGE

Norsk melkeråvare fastholder sin vurdering fra grunnlagsdokumentet og anbefaler en reduksjon av PGE for kumelk med 16 øre og en økning av PGE for geitemelk med 30 øre.

NOTAT

Til: Norsk melkeråvare, ved Roar Steiro
Fra: Simen Wilsher Lohre, Kristian Olai Berg, Erik Gran, Jon Fredrik Strandrud. Landbruksøkonomisk analyse, NIBIO
Dato: 23.03.2026. Revidert 25.03.2026.

Støtteberegninger til indeksen for variable kostnader ved fastsettelse av PGE for melk

Bakgrunn

NIBIO utarbeider månedlig en kostnadsindeks for variable kostnader som inngår i melkeproduksjon (*kostnadsindeksen*). Kostnadsindeksen er en vektet Fischer-prisindeks¹ som består av gjødsel, kraftfôr, strøm og diesel. Utviklingen i kostnadsindeksen gir et uttrykk for kostnadsutviklingen for melkebønder, og inngår i grunnlaget for beregning av planlagt engrospris for melk (PGE) som utarbeides av Norsk melkeråvare.

Som følge av den pågående krigen mellom USA, Israel og Iran har det vært betydelig prisøkning i råvaremarkedene for olje og gass. Prisen på kunstgjødsel er sterkt påvirket av gasspriser, og diesel påvirkes av råoljeprisen. Norsk melkeråvare ser et behov for å kunne si noe om hvordan prisveksten i olje/gass i starten av mars vil kunne påvirke kostnadsindeksen.

NIBIO vil i dette notatet beskrive hvordan kostnadsindeksen er bygget, med hensyn til følsomhet for prisendringer for kunstgjødsel og diesel, med et hypotetisk scenario som innebærer en 50 prosent økning i priser for kunstgjødsel og diesel. Det er ikke gjort noen vurdering fra NIBIOs side av hvordan prisene på innsatsfaktorene vil ende ut for mars, men forholder oss den hypotetiske prisøkningen i råvaremarkedet slik Norsk melkeråvare har forespurt.

¹ Det geometriske snittet av Laspeyres prisindeks og Paasches prisindeks. Der Laspeyres prisindeks bruker mengder fra foregående år i prisindeksberegning, bruker Paasches prisindeks mengder fra inneværende år. De to svarer henholdsvis på spørsmålene «Hva ville fjorårets gjødsel kostet med årets priser?» eller «Hvor mye dyrere er gjødsel i år enn det ville vært med fjorårets priser?». Fischers prisindeks ligger normalt et sted mellom disse.

Innsatsfaktorer i kostnadsindeksen og indeksberegning

NIBIO mottar månedlig data fra Felleskjøpet Agri SA med prisutvikling for kraftfôr og gjødsel, i form av volumer omsatt og beløp per produkt gjødsel og kraftfôr. For hver måned beregnes det produktspesifikk pris ved *beløp/volum*. Prisutvikling for diesel² og strøm³ hentes fra SSB. For diesel trekkes det fra den månedlige prisen avgifter fra Skatteetaten⁴.

Det beregnes prisindekser per kostnadsgruppe til den endelige kostnadsindeksen. Dette illustreres med gjødsel som eksempel. Følgende utregning gjøres per måned per gjødselprodukt.

v_1 settes til beløp inneværende måned. v_0 settes til beløp foregående måned.

q_1 settes til omsatt volum inneværende måned. q_0 settes til omsatt volum foregående måned.

p_1 settes til beregnet pris inneværende måned (v_1/q_1).

p_1q_0 er et mål for inneværende måneds pris med foregående måneds omsatte volum ($p_1 \cdot q_0$).

p_0q_1 er et mål for foregående måneds pris med inneværende måneds omsatte volum ($p_0 \cdot q_1$).

Dette summeres på tvers av produkter for hver måned, og gir sum beløp inneværende måned (\sum_{v_1}), sum beløp foregående måned (\sum_{v_0}), sum beløp foregående måned uttrykt i inneværende måneds priser ($\sum_{p_1q_0}$), og sum beløp inneværende måned uttrykt i foregående måneds priser ($\sum_{p_0q_1}$).

Prisindekser beregnes ved Laspeyres prisindeks: $LPI = \sum_{p_1q_0} / \sum_{v_0}$

og Paasches prisindeks: $PPI = \sum_{v_1} / \sum_{p_0q_1}$

Fischers prisindeks finnes så ved: $FPI = \sqrt{(LPI * PPI)}$

I pris-seriene for strøm og diesel settes prisindeksen lik den akkumulerte månedlige relative prisutviklingen.

Vekting av de ulike kostnadsgruppene hentes fra melkebruk i Driftsgranskingene. Disse vektene kan variere betydelig fra måned til måned, da melkebrukene har en variabel kostnadssammensetning gjennom året. Månedlige kostnader per bruk slås sammen med prisseriene per kostnadsgruppe. Det beregnes for foregående måned uttrykt i inneværende måneds priser (p_1q_0), og for inneværende måned uttrykt i foregående måneds priser (p_0q_1).

Prisindekser beregnes ved Laspeyres prisindeks: $LPI = \sum_{p_1q_0} / \sum_{v_0}$

og Paasches prisindeks: $PPI = \sum_{v_1} / \sum_{p_0q_1}$

Fischers prisindeks finnes så ved: $FPI = \sqrt{(LPI * PPI)}$

² Diesel hentes fra tabell 09654: Priser på drivstoff, petroleumsprodukt *Avgiftspliktig diesel*.

³ Strømpriser hentes fra konsumprisindeksen (tabell 03013), undergruppe 04.5.1 Elektrisitet inkludert nettleie.

⁴ Veibruksavgift (<https://www.skatteetaten.no/satser/veibruksavgift/>) og CO₂-avgift (<https://www.skatteetaten.no/satser/saravgift---mineralske-produkter/>)

Det ble besluttet å bruke Fischer-indeks ved utviklingen av kostnadsindeksen for å håndtere tendensene ved andre prisindekser til å over- eller undervurdere prisstigning.

Vekting av innsatsfaktorer i kostnadsindeksen og følsomhet for endring

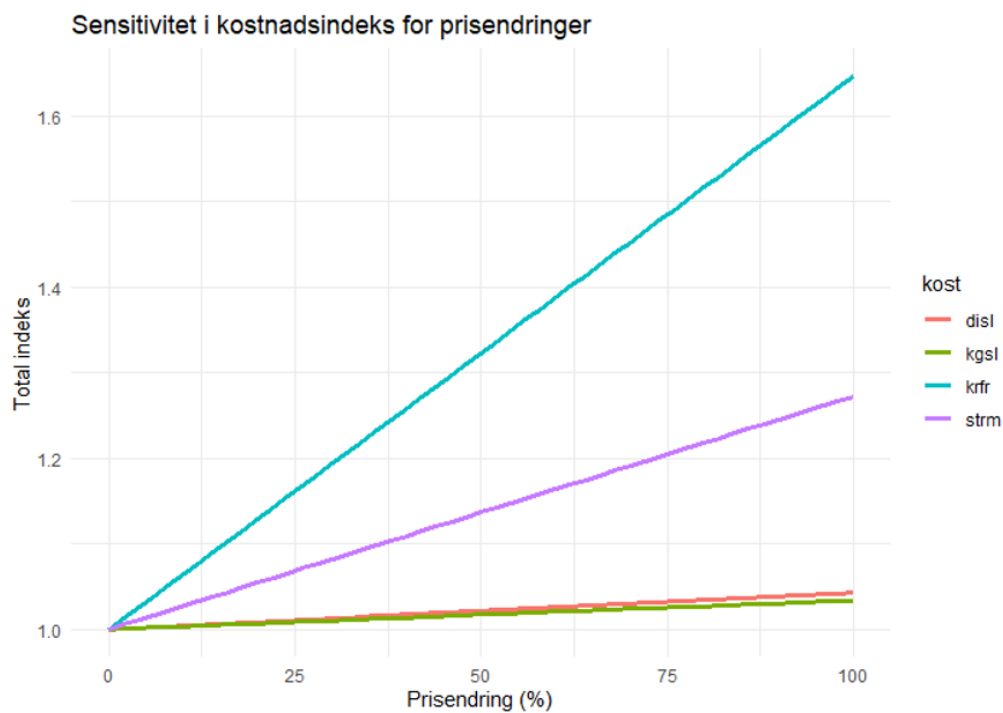
Vi begynner med å finne kostnadsandelene fra februar og mars 2026 (utledet fra Driftsgranskingene 2019-2022). Disse brukes til vekting i indeksen.

	Diesel	Kunstgjødsel	Kraftfôr	Strøm	Sum
Februar	5,4 %	8,9 %	65,8 %	19,8 %	100 %
Mars	8,7 %	18,7 %	57,6 %	15,0 %	100 %

Vi kan utlede en forenklet sensitivitet for prisindeksen ut fra andelene. Eksempelvis vil, alt annet likt, en økning på 50 prosent i kunstgjødselpris gi en effekt på kostnadsindeksen for februar tilsvarende: $8,9 \% * 50 \% \approx 4,5 \%$. Kostnadsandelen øker i mars til 18,7 prosent. En prisøkning kun for kunstgjødsel i mars på 50 prosent vil isolert kunne gi et utslag i kostnadsindeksen på: $18,7 \% * 50 \% \approx 9,4 \%$.

Denne forenklete tilnærmingen forutsetter uendrede vekter i en måned isolert, og er altså en mer statistisk analyse av hvor følsom indeksen er på et gitt tidspunkt for endringer i pris.

Figuren under viser effekt på kostnadsindeksen ved ulike prisøkninger i februar 2026 for hver kostnadsgruppe.

Vi har ikke tilstrekkelig med data til å kunne kjøre indeksen for mars 2026, men kan kjøre for mars 2025 for å fange opp sesongvariasjonen.

Tabellen under viser effekt på kostnadsindeksen ved en økning på 50 prosent per kostnadselement for beregningene i februar 2026, samt for i mars 2025.

Element	Prisøkning	Effekt på indeks (februar 2026)	Effekt på indeks (mars 2025)
Diesel	50 %	1,022759	1,035207
Kunstgjødning	50 %	1,042156	1,068871
Kraftfôr	50 %	1,312687	1,308374
Strøm	50 %	1,119691	1,087004

NIBIO

Dette kan leses som at en prisøkning på 50 prosent for kraftfôr isolert i februar 2026 (alt annet likt) vil føre til at kostnadsindeksen går opp med 31,3 prosent. Denne kraftige økningen henger sammen med at kraftfôr utgjør nesten 66 prosent av kostnadene.

For mars 2025 er det beregnet at en samtidig økning på 50 prosent for kunstgjødselpriser og dieselpriiser ville øke kostnadsindeksen med **10,4 prosent**. Denne beregningen henger sammen med utviklingen i kostnadssammensetningen i modellen fra februar til mars, og gir så en indikasjon på hvordan indeksen ville utviklet seg fra februar til mars, gitt en prisøkning på 50 prosent for kunstgjødsel og diesel. Dette er beregnet som Fischer-indeks, konsistent med indeksberegninger forøvrig i kostnadsindeksen.

Andre tilnærminger til indeksberegning ville gitt andre resultater, Paasches prisindeks bruker kort fortalt de høyere mars-vektene som gir høyere utslag ved prisendring (13,7%), mens Laspeyres prisindeks bruker de gir lavere februar-vektene som gir mindre utslag (7,2%). Fischer-indeksen beregnes da å ligge mellom disse.
